

9.6.4 Utförande

Det horisontella avståndet till läget för en tidigare utförd undersökning, exempelvis en sondering eller en provtagning, skall vara minst 2 meter. Avståndet mellan markytan och översta försöksnivån samt mellan två olika försöksnivåer skall vara minst 0,5 m (gäller dock inte försök i lermorän). Noggrannheten i djupbestämningen för försöksnivån skall vara bättre än + 0,1m vid försök på djup ned till 10 m. Samma noggrannhet skall eftersträvas även på större djup men på grund av risk för utböjning och andra felkällor är kravet enligt utkast till europastandard 1 % för större djup.

1. Torrskorpa och fyllning skall alltid förborras. Den översta försöksnivån skall vara minst 5 ggr förborrningshålets diameter under hålets botten (Gäller inte i lermorän eller då torrskorpans eller fyllningens egenskaper skall undersökas).
2. Vingdonet trycks till avsedd försöksnivå utan slag, vibration eller rotation. Neddrivningshastigheten skall vara jämn och mindre än 1m/min. Största avvikelse i lutning från lodlinjen skall var mindre än 20 mm/m. Stängerna skall dras åt vid skarvningen. För att glappkopplingen skall fungera tillses att det redan nedtryckta stångsystemet inte roteras vid påskarvning av nya stänger. Vid användande av skyddsrör och skyddskåpa stoppas neddrivningen av dessa på ett avstånd från försöksnivån som motsvarar utskjutningslängden varpå vingdonet skjuts ut med samma hastighetsbegränsning.

Vid användande av skyddsrör och skyddskåpa i områden med höga artesiska tryck i vattenförande lager skall skyddsrören vara vattenfyllda så att man inte riskerar ”piping” (vattengenombrott) i och i närheten av dessa lager.

3. Vingförsöket utförs efter 2 – 5 minuters väntetid från det att vingdonet nått avsedd försöksnivå. Under väntetiden frikopplas stängerna från neddrivningsutrustningen och registreringsutrustningen kopplas in. Vid registrering på vaxat papper monteras detta och roteras ett varv med momentarmen obelastad för uppritning av nollvärdeslinjen. Därefter låses papperet fast mot instrumentet.
4. Under försöket roteras vingdonet med konstant hastighet så att tiden från aktivering av vingdonet, dvs efter att glappkopplingen vridits ihop och stångfriktionen mätts, till brott är 3 minuter + 1 minut. Detta försök ger den “odränerade skjuvhållfastheten”.
5. Om sensitiviteten också skall mätas rörs jorden sedan om genom att registreringsutrustningen kopplas loss och stängerna och vingdonet hastigt roteras medurs 20 varv. Stängerna vrids sedan moturs en kort bit (ca 15 grader) så att glappet i kopplingen utbildas. Registreringen kopplas sedan in och ett nytt försök som mäter den “omrörda skjuvhållfastheten” utförs omedelbart.
6. Efter försök på en nivå frikopplas stängerna från registreringsutrustningen och vingen drivs ned till nästa försöksnivå. Om utrustning utan skyddsrör används kan stängerna först vridas ca ett kvarts varv för att utbilda glappet i kopplingen. Detta görs alltid om avståndet i djupled mellan försöksnivåerna är mindre än 1 meter. Om utrustning med skyddsrör och skyddskåpa används